

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 740-01/16-2/ EPA 1206-VII
Ljubljana, 1. junij 2016

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

**k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu (ZOdv-E)
– skrajšani postopek**

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju komisija) je na 73. seji 1. junija 2016 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu, skrajšani postopek, EPA 1206 - VII (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev Državnega zbora (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predloga zakona **ne podpira**.

Predlagatelj je pojasnil namen, ki ga z vloženim predlogom zakona zasledujejo, ne želijo, da bi socialni status pogojeval vstop kandidatov v Odvetniško zbornico Slovenije (v nadaljevanju OZS). Predlog zakona je posledica dejstva, da je OZS na skupščini, ki je bila aprila 2016 vpisnino za vpis v imenik odvetnikov, z 2500 evrov dvignila na 9000 evrov in tako po mnenju predlagateljev otežila vstop novih kandidatov v OZS in delovala v nasprotju s pravico proste podjetniške pobude. Pravica, ki jo ima OZS, da sama določa višino vpisnine, lahko pripelje do ekscesnih situacij kot je bila omenjena in jo je zato potrebno regulirati na nivoju države. V predlogu zakona se predlaga sprememba 1. člen Zakona o odvetništvu, s čemer bi vpisnino v imenik odvetnikov reguliral tako, da vpisnina ne bi smela presegati zneska povprečne mesečne bruto plače zadnjega meseca v preteklem letu v RS. Predlagatelj je povedal, da so upoštevali priporočila Zakonodajno-pravne službe DZ (v nadaljevanju: ZPS) in že vložili amandma, ki na formalni ravni ureja člene, drugih pripomb pa ZPS na predlog zakona ni imela.

Državni svetniki so se seznanili tudi z mnenjem Zakonodajno-pravne službe DZ in z mnenjem Vlade do predloga zakona in z njenimi vloženimi amandmaji.

Mnenje Vlade do predlaganih sprememb je predstavil predstavnik Ministrstva za pravosodje, ki je poudaril, da se Vlada na vsebinski ravni strinja s predlagatelji in meni, da mora imeti Vlada vliv na višino vpisnine, ki bo s tem branila javni interes. Vendar pa Vlada meni, da predlog zakona ni pravilno zakonsko umeščen in zato predlagajo amandmaje, med drugim tudi amandma k 1. členu Zakona o odvetništvu, ki bo določil, da Statut OZS določa višino

vpisnine. Statut OZS vsakokrat potrjuje Vlada, ki bo tako lahko branila javni interes, hkrati pa se bo ohranila avtonomnost zbornice. Vlada je predlagala še premostitveni amandma, ki bi vpisnino do spremembe na skupščini OZS, vrnil na višino pred 1. aprilom.

Predsednik OZS je predstavil zbornično videnje situacije in menil, da nobena od predlaganih rešitev, tako predlog zakona, kot amandmaji Vlade niso ustrezni. Posebej je izpostavil, da OZS ni predlagala zvišanja vpisnin, šlo je za predlog posameznika, ki ga je žal skupina prisotnih potrdila. OZS je takoj ocenila, da povečanje ni ustrezno in je zato že v mesecu dni sklicala izredno skupščino (izredna skupščina OZS je bila 1. 6. 2016), na kateri bo podan predlog, da se vpisnino 2500 evrov le minimalno poviša in uskladi. Predstavljene spremembe po njihovem pomenijo poseg v samostojnost odvetniškega poklica, ki mora znotraj pravosodnega sistema neodvisno zastopati svoje stranke. Predsednik OZS je menil, da so predstavljeni podatki predlagateljev zakona zavajajoči, saj ne povedo kaj vpisnina v posamezni državi pomeni, v številnih državah za vpisnino odvetniki ne prejmejo nobenih ugodnosti, v obliki izobraževanja in podobno in plačujejo tudi več vrst vpisnin. Predsednik OZS je opozoril še na vidik pomanjkanja delovnih mest za diplomirane pravnike, ki postaja vedno hujše in tako postaja OZS največji zaposlovalec pravnikov, saj javne ustanove skoraj ne zaposlujejo več, prav tako pa se zelo malo pravnikov zaposli v gospodarstvu. OZS bo ob sprejemu morebitnih predlaganih sprememb sprožila ustavni spor, saj meni, da gre za nedopusten poseg v avtonomnost in samostojnost reguliranja odvetništva.

* * *

Na komisiji se je razvila živahna razprava, saj je bilo odprtih veliko dilem. Člani komisije so se strinjali, da je bilo povišanje vpisnine na 9000 evrov nedopusten eksces, ki si ga OZS, zaradi branjenja ugleda ceha, ne bi smela privoščiti, še posebej zaradi odmevov v javnosti. Člani komisije so tudi opozorili, da je javnost dobila vtis, da gre pri takšnih poskusih za željo nekaterih v OZS, da bi omejili konkurenco v odvetniških vrstah. Pri tem je predlagatelj zakona opozoril, da so vložene spremembe usmerjene ravno v to, da finančno stanje posameznika ne postane ovira za vstop med odvetnike, ampak, da šteje zgolj znanje in sposobnost posameznika.

Članica komisije je izpostavila, da predlog zakona in tudi predstavljeni amandmaji Vlade posegajo v samostojnost odvetniškega poklica, ki znotraj pravosodnega sistema dobro deluje. Opozorila je na dolgoletno tradicijo zborničnega sistema odvetnikov in da je potrebno ohraniti avtonomnost sistema, ki mu stranke zaupajo in da bo OZS težavo, ki je nastala zaradi povečanja vpisnine znala rešiti sama, znotraj odvetništva.

Komisija je opozorila, da Vlada predloga zakona ne podpira oziroma je v svojem mnenju zapisala, da meni, da predlagano nižanje vpisnine ruši ustavno določeno samostojnost odvetništva in ni ustrezno zakonsko umeščeno, vendar na ta predlog zakona Vlada vlaga svoje amandmaje, čeprav je zagotovilo OZS, da bo povišanje vpisnin rešila znotraj organizacije. Treba je omeniti, da je po veljavni ureditvi vprašanje zagotavljanja sredstev za delo OZS urejeno s Statutom OZS, kamor sistemsko gledano sodi tudi določba o omejitvi določanja višine vpisnine.

Člani komisije so se še dodatno seznanili s problematiko pomanjkanja delovnih mest za diplomirane pravnike, na kar opozarjajo tudi poročila sodišč (staranje sodnikov in vedno večja medgeneracijska luknja), tožilcev in državnega pravobranilstva, ki jih prav tako obravnava Komisija za državno ureditev. Odvetništvo je postalo še edini realen zaposlovalec mladih izobraženih pravnikov, pri čemer se postavlja vprašanje ali si vsi ti mladi želijo postati odvetniki ali pa je to zanje edina možnost zaposlitve.

V razpravi se je postavilo vprašanje ustavnosti oziroma neustavnosti posega v samostojno določanje vpisnin s strani OZS in v kateri točki lahko v to poseže zakonodajalec kot zastopnik javnega interesa. Predlagatelj je izpostavil, da je ZPS v mnenju k predlogu zakona povedala, da predlagana sprememba ne posega v avtonomnost odločanja znotraj odvetniškega poklica in to utemeljila z zapisanim v Ustavni odločbi št. U-II-1/09 z dne 5. 5. 2009 v 26. točki obrazložitve.

Komisijo je zanimalo zakaj je vpisnina v OZS relativno visoka, predvsem, če jo primerjamo s podatki iz drugih držav, ki so predstavljeni v predlogu zakona. Predsednik OZS je članom komisije pojasnil, da vpisnina, ki jo vplačajo bodoči odvetniki ob vključitvi v OZS, krije npr. stroške, kot so redno izobraževanje odvetnikov, za katerega država ne prispeva nič, prav tako je odvetniški izpit ob vstopu med odvetnike za kandidate brezplačen. Vsa izobraževanja so usmerjena v ohranjanje visokega nivoja znanja odvetnikov, ki tako lahko strokovno in neodvisno zastopajo svoje stranke. V številnih državah je vse dodatno izobraževanje odvetnikov plačljivo, v državah, ki so regionalno organizirane, pa morajo odvetniki plačevati tarife na več nivojih (zbornica na državnem nivoju in na regionalnem nivoju itd.), pri višini vpisnine pa tudi ni zanemarljiv podatek, koliko ljudi v neki državi opravlja odvetniški poklic.

Komisija je bila seznanjena, da je v pripravi prenova Zakona o odvetništvu, v katerem bo mogoče urediti odprta vprašanja glede odvetniškega poklica in opravljanja odvetniške dejavnosti pri nas. Člani komisije so namreč razpravljali tudi o težavah, ki se pojavljajo na relaciji med Ministrstvom za pravosodje in OZS zaradi višine odvetniške tarife. Predlog zakona po mnenju članov komisije ne sme postati vzorec za reševanje problemov, ki nastanejo zaradi enkratnih dogodkov, kot je bilo povišanje vpisnin. To torej ne sme pomeniti, da se pri vsaki težavi vlagajo novi zahtevki za popravke zakonodaje, težave je treba reševati tudi s pogovorom. Pri vložitvi predloga zakona je bilo ponovno opozorjeno, Državni svet na to opozarja ob različnih priložnostih, da je treba zmanjšati obravnavanje zakonodaje po skrajšanem postopku in da v primeru predloga zakona ni bilo potrebe po obravnavi po skrajšanem postopku.

Komisija predloga zakona ni podprla, vendar je vsem akterjem priporočila nadaljnjo usklajevanje.

* * *

Za poročevalko na seji matičnega odbora je bila določena državna svetnica Bojana Potočan.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.